

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

BEIZOTTEK A PÁR...
 Helyesítésre...
 Helyesítésre...
 Helyesítésre...

Felelős szerkesztő:
 Rudnyánszky Gyula.

Kiadó laptulajdonos:
 László József.

== Egyezség ára 4 fillér. ==
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon 275

Gazdasági kilátásaink.

— jan. 16.

Földmivelő államban, amilyen a miénk, domináló hatással vannak az agrikulturn érdekek az ország fejlődésére első sorban. Nem kicsinyeljük a kereskedelem fellendülését, de mivel az még csak most kezd pályáiból kibontakozni, a termőföld melegének egész erejét rá kell sugározni.

Ebből a szempontból hát szemünket nyitva kell tartani gazdasági kilátásaink előtt, kapcsolatosan kereskedelmi viszonylatainkkal, mert — a közmondás annyiban megváltozott — hogy csak jó kereskedelmi politika mellett értékesíthető a buza!

Itt hát ez a rendkívüli fontosságú a magyar gazdára nézve: miképp alakulnak a vámviszonyok főképp a gabonára és borra nézve. Mert jó részben ettől függenek az árak: szőlészetünkre nézve pedig majdnem életkérdés az olasz borvámegyezmények további fenmaradása, vagy megváltoztatása.

Az utóbbi időkhöz meglehetősen

komorak voltak kilátásaink mindkét tekintetben, legújabbban azonban nagyot javultak.

A gabonavám kérdésében tudjuk, miképp határozott a német birodalmi gyűlés, nevezetesen a külföldi gabonákra oly magas vámtételeket szabott, hogy a bevétel jövőre szinte lehetetlen lesz. Ez pedig nagyon sujtaná a magyar mezőgazdaságot is, mert eddig egyik legtekintélyesebb piacunk, nevezetesen a sörárpára nézve Németország volt.

Azonban javunkra nem várt fordulat bekövetkezése ígérkezik. Az említett magas vámtételeket csakis a német agráriusok, vagyis földbirtokosok, termelők óhajtották, hogy terményeiket annál drágábban adhassák el, míg a német munkás, iparos és nagyiparos osztály elkésredetten küzdött a magas vámok ellen, mivel az rájuk nézve a keserű, illetőleg a feldolgozó nyers anyagot sokkal drágábbá teszi. A mint azonban az agráriusok győztek, a gabonafélékből dolgozó német nagyipar másképp akar magán

segíteni. Nevezetesen némely nagy sörgyáros cég.

Ugyanis a legújabb hírek szerint néhány bajor nagy sörgyáros akar hazánkban megtelepedni süzemét itt folytatni. Eme gyárosok ropant mennyiségű sört és malátát adnak el a külföldre s anyagul a kitűnő és olcsó magyar árpát használták, melyhez ma már az új vámtörvény miatt alig juthatnának s kénytelenek volnának a drága német árpával dolgozni a mi nyereségüket felettébb megesőkcentené. Ezért akarják gyáraikat hazánkban felállítani.

Ha pedig néhány bajor cég hazánkba telepszik, akkor sörárpánkat ezek mind feldolgozzák s további kivitelre nem szorulnak. És hogy ez hazai komló-termelésünk fellendítésére is milyen hatással lesz, azt mondani sem szükséges.

Egyébb gabonaneműink kivitele Németországba korántsem olyan fontos, mint a sörárpáé. De lehet rá kilátásunk, hogy a többi gabonaféléinket sujtó német vám nyomásán is könnyíteni fog országgyűlésünk és kormányunk.

Farsangi leckék.

Írta: Vértessy Gyula.

I. A mama tanítása.

— Kedves leányom, amit te beszélsz, az egyszerűen ostobaság! Még ha felemelik is a fizetését, ami még nem is egészen bizonyos, akkor is mindenestül lesz a drágalátos urfinak kétezerkétszáz forintja. Aki az hiszi, hogy ennyiből Pesten meg lehet élni, az vagy örült vagy gazember. Ha te hiszed: akkor, lelkem Nuskám, örült vagy; ha pedig ő akarja ezt veled elhitetni, akkor ő gazember.

— Elvégre, mama, Gábor még fiatal, nem lehet valaki harminkét éves korában már miniszter.

— Persze, hogy nem. De miután kétezerkétszáz forint fizetéssel bíró urfinak gazdag leány után kell nézni, ha csak nem akar a feleségével együtt nyomorogni, te pedig nagyon is szegény leány vagy, — mert amint tudod, inkább a váltókból élünk, mint az apád fizetéséből, lévén az nyolcszáz forinton felül lefoglalva az utolsó fillérig, tehát, Kalózy Muki ügyvéd ur stílusában szólva, alpereskérő Dunay Gábor ur ke-

resetével elutasított és a házból egyszersmindenkorra kitiltatik.

— Tulajdonképpen igazad van, mama. Jobban meggondolva a dolgot, be kell látnom, hogy igazad van. Külömben ne gondold, hogy valami nagyon rajongtam Dunay urért, Dehogy! Lehet, csak hittem, hogy szeretem. Így lesz valószínűleg. Azért tudok róla olyan könnyen lemondani. De lásd, mama, én arra nem is gondoltam eddig, hogy nem elég férjhez menni, hanem arra is kell gondolni, hogy miből élünk. Mégis jó, ha az embernek ilyen okos mamája van.

— Csakhogy belátod. Tehát Dunay Gábor ur le van tárgyalva. S remélem, hogy ma este már egy fordulót sem fogsz vele táncolni.

— Nem, mama. Pedig kár. Olyan jól táncol.

— Inkább táncolna rosszul, s lenne kétszer annyi fizetése... Hanem a báli ruhát jó lesz már levetni. Felpróbáltad jól áll, hát várj estig. Persze tetszik a meztelen nyakad, meg a szép gömbölyű karod. Szép is! De kétezerkétszáz forintos uraknak nem kopik benne a foguk. Szép vagy, sokat érsz, bolond lennél ha olcsón adnád magadat. Aki feleségül akar birni, adja meg az áradat. No, eredj már a tükör elé! Azért nem

vagy ám olyan esodaszép. Vannak nálad szebbek is! Külömben is a szépség holt tőke, ha nem tudjuk kamatoztatni. Te pedig eddig nem nagyon tudtad, édes leányom.

— Mama, hova tegyem a ruhát, hogy ne gyűrődjék?

— Akaszd az ablakra. Legalább átellenből látják Braumerék, hogy bálba készüldünk s eszi őket a mérég. Mert nekik nem telik! Így holmi kis bankhivatalnocskák kerülnek a horogra. Pedig ügyes lányok! Tanulhatnál tőlük egy kis életrealóságot. Emlékezel, avagy a Margitszigeten hogy bolondították Kalózy Mukit. Csakhogy egy olyan híres fiskálisnak még se kellene holmi Brauner-lányok. Igaz ugyan, hogy te se kellenél.

— De nekem se kellene az a majom! Mindig csak az irodai dolgairól beszél.

— Szép dolgok azok, lelkem. Mind pénz hoznak a konyhára. Hej, ha Kalózyt magadba tudnád bolondítani. Külömben ez a zsáner nem jó nekünk. Ő maga is zseni ember, őt nem vesztegeti meg a mi cimerünk, se a predikátumunk.

— Nem igen veszteget azt meg mást se! Hiába a jó név mama, ha tudják, hogy nincs apanázs. A mai fiatal

A mi az olasz borvám-tételt illeti, mely ellen annyit panaszkodtak szőlősgazdáink, erre nézve csak azt mondjuk, hogy a fölmondás december végén megtörtént.

Ha az olasz borok nem özönölhetnek be hozzánk, akkor nyugodtan nézhetünk hazai borter melésünk felvirágzása elé.

Az olasz lapok ugyan fenyegetőznek, hogy a mi terményeinkre fognak viszonzásul nagy vámokat vetni, de ezekért jövőben is ránk lesznek szorulva s a magas vámokkal csak maguknak árthatnának.

Szóval a külföld vámjai korántsem tűnnek már fel ránk nézve oly aggasztólag, mint ezelőtt csak pár héttel is látszott.

Még sok körülmény is biztatóbb színben tüntetheti fel előttünk a jövőt.

Nevezetesen Szóll kijelentette, hogy a szerb határforgalom rendezésénél figyelemmel lesz a gazdák kívánságára. Ugyanis a határforgalom kedvezményeivel sok szerb kereskedő visszaélt és ezzel hazai marhatenyésztésünknek sok kárt okozott. Azon tehát szintén segítve lesz.

Aztán végre beteljesedik a gazdák ama régi vágya is, hogy olasz marhasót kaphassanak. 1903 február 1-től fogva métermázsánként hat koronaért kapható lesz az olasz denaturált só az ország egész területén, még pedig nem mint eddig

csak örölve, hanem kőszó alakjában is. Hogy ezen újítás milyen fontos az állattenyésztésre, azt mindnyájan jól tudjuk.

— jan. 15.

— **A bevándorlási törvény 10-ik szakasza.** Mint a múlt heti tárgyalás idején közöltük a bevándorlási törvényjavaslat 10-dik szakaszánál élénk vita keletkezett a képviselőházban. A szakasz ugyanis arról szól, hogy a gyanús bevándorlók, vagy az állam érdekeire gyanús bevándorlót, a míg nem magyar állampolgár, a főszolgabíró kiutasíthatja az országból. E szakasz jelentőségéről pikáns hírek keringenek politikai körökben. Visontai Soma ugyanis hevesen megtámadta e szakaszt, mert úgy érvelt, hogy vannak már itt megtelepedett családok, a kiket a közigazgatási hatóságok nélkül zaklathat, szubjektív okokból is és a helyett, hogy a magyar állampolgárság megszerzésére utasítaná az illetőt félt, a javaslat alapján egyszerűen kiutasíthatja őt és családját s így könnyen koldusbotra juttathatja. A néppárt, a melynek még a javaslat szigorja sem volt elegendő, mert a bevándorlókban mindig a zsidót látja ijedten tiltakozott az enyhítés ellen és erősen agítált Visontai ama javaslat ellen, hogy az alantás közigazgatási közegek önkényűleg ki ne utasíthassák a bevándorlót, sőt még e szakasz szigorát is fokozni kívánták. A szakasz megmaradt változatlanul. Ekkor azonban a néppárt egyik később érkezett tagja, állítólag Csernoch kanonok ijedten dorgálta meg párthíveit, miért nem fogadták el a Visontai módosítását, mert hiszen e szakasz nemcsak a bevándorló zsidókra veszedelmes, de veszedelmes a bevándorló szerzetesekre is, a kiket épúgy kiutasíthat a szolgabíró, mintha csak közönséges zsidó volna. Ez

megdöbentette a néppártiakat. Persze, hogy a szakasz valóban veszedelmes lehet-e a szerzetesekre, csak a jövő fogja megmutatni.

BUDAPESTI TUDÓSÍTÁS.

Gondnokság alá helyezett cs. és kir. kamarás. A bécs-neubani cs. kir. járás-bíróság lovag Rakovszky Ferenc cs. és kir. kamarást, földbirtokos, bécsi lakost bírólilag megállapított örökség miatt gondnokság alá helyezte s mindaddig, amíg az illetékes magyar hatóság további intézkedést tesz, gondnokul dr. Weissel Ödön bécsi udvari és bírósági ügyvédet rendelte ki. A gondnokság alá helyezett kamarás férje Odillon Helénnek — Bécs ünnepezt művésznőjének — kinek első férje Girardi a világhírű komikus egyidőben szintén volt az örültek házában.

Egy szabadsághős halála. Kosztenszky Adolf nyug. bányatanácsos e hó 11-én Nagy-Böcskón (Máramarosmegye) 77 éves korában meghalt. — 1848-49-ben honvédtiszt volt és Szeben ostrománál súlyos sebet kapott. A szabadságharc leverése után az oroszok több társával együtt mint foglyot magukkal vitték és néhány évig mint közönséges rab az olombányákban dolgozott. Onnan megszökvén visszatért Magyarországra és megszerezte a bányász- és jogász-képesítést. Egy ideig mint tanár működött Selmecen. Kosztenszky lengyel származása dacára testtel-lelékkel magyar volt haláláig.

Nemesi előnév. A hivatalos lap mai száma a következő legelső kéziratot közli:

emberek mind olyan nyomorult számító népség.

— Nem mind. És éppen ezeket a kedves kivételeket akarom neked Nusikám a figyelmedbe ajánlani. — Azokat akik nem számítanak s akikre nekünk számítani lehet. Mert tud meg, hogy nekünk tönkrement uri családoknak még mindig van varázsunk azok előtt, akiknek nincs se családi címerük, se nemesi előnevük. Ezek közül hódíthat sz te meg magadnak édes lányom olyan legényt, aminőt akarsz. Ez a mi terénünk. A lipótvárosi kisasszonyoknak hagyjuk a mi dzsentri-legényeiket s mi hódítsuk el az őseiket felvinni egész Béla királyig, ellenben az ötvenkrajcáros nevékre mindig leszámítolnak egypár ezer forintot váltót akármelyik banknál. Ezek a mi embereink, Nusikám! Ezeknek imponál a név, a nemesség. Csak okosan csinálj a dolgot, gyermekeim.

— A fő, hogy szép legyek! S az leszek.

— Szép leszel, azt tudom, de nem ez a fő. A fő, hogy egészen másformának mutasd magad, mint az ő fajtájukbeli lányok. Légy ideális, önzetlen, citáld a poétákat, add az egyszerűt, igénytelen, rajongj a szalmafódeles gunyhó után s jeleítsd ki, hogy szívesebben mégy férjhez egy hatszáz forintos hivatalnokhoz, akit szeretsz, mint egy milliomoshoz akit nem szeretsz. S ezt add ugy: mintha az udvarló gazdag urfit néznéd hatszáz forintos hivatalnoknak. Azt is hangsúlyozhatod, hogy akit te megszeretsz, annak

a kedvéért még a nyomorúságot is szívesen eltűröd. Mikor a társalgás erre a témára kerül. Jó lesz idézned a Petőfi „Juhászlegény, szegény juhászlegény“-ét s a Burns Dumbár Fanny-ját.

— Előbb majd elolvasom ezeket a verseket.

— Azt jól teszed. Egyáltalában a merkantilista urak imádják a poézist. Egy-két hangulatos vers, egy-egy jól alkalmazott sóhajlás s főleg a kellő hangsúlyozása annak hogy a legnagyobb szegénységet is el lehet szenvedni azért, akit szeretünk. S még egyet: sokszor emlegesd a régi kuriát, az őseket, a százados hársakat a parkban. S ami fő, légy ideális s önzetlen.

— Tehát jelszó: idealizmus és önzetlenség, — mondta gunyos mosolylyal Nusi kisasszony, miközben a báli ruhát felakasztotta az ablak fogantyujára, hogy Brauneréket hadd egye a méreg!

II. A papa tanítása.

Kedves fiam! Előrebocsátom, hogy ez az utolsó pénz amit kitudtál esikarni tőlem. Ezen a háromszáz forinton kívül nem kapsz tőlem többé egy veszekedett garast se! Ezt is alig tudtam kiperéselni Kohn urtól, a jövő évi kukoricatermésre. Ez az utolsó áldozatom. Ha ez a farsang se segít rajtunk, akkor végünk van. Háromszáz holdon hatvanezer forint teher nem gyerekség. S bizony, az igazat megvallva te usztattál így el, fiu! No de nem teszek szemrehányást. Még mindent kireperálhatsz. Remélem is, hogy ki fogsz

repálni mindent. Olyan leányt kaphatsz, aminőt akarsz. Csinos legény vagy: a névjegyeden címer is van, prédikátum is tartalékos huszárhadnagy, miniszteri segédfogalmazó, mi kell még?

De persze eddig nem jött meg az eszed. Hallom, hogy mindég kolduskisasszonyok között forgolódtál! Hiszen jó, jó, juvenus ventus. A fiatalág boldonság. Mulatni jók lehetnek azok is! De harminckétéves vagy már... Benőhethetett a fejed lágya. Most már elvárom tőled, hogy igazán szeress, azaz, hogy házasodj meg.

Az Istenre kérlek, légy okos és használd fel azt a kis időt még, a meddig, diadalt remélhetsz a farsangi hadjáratban.

A zsentrikisasszonyoktól szaladj! Azok is partit keresnek a bálókban! Be ne csapasd magad! Azok is az utolsó pénzüket költik, mint te. Ovakodj tőlük mint a tüztől. Hanem ott vannak a gazdag polgár kisasszonyok, a kereskedő lányok, a bankárkomteszek! Ezek kapva kapnak rajtad.

Ég veled! Szerencesét nem kívánok, — mert vadásznak nem jó kívánni, de meg az egész dologhoz, hogy boldog légy: nem kell szerencesé csak egy kis okosság s épp egy kis óvatosság, hogy meg ne fogjanak, mint valami gimplit, hanem te fogj magadnak holmi kis aranyhalacsát...

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Császár Géza honvédelezredesnek és törvényes utódainak, régi magyar nemességük és családi címerük épségben tartása mellett, a füzessabonyi előnevet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1903. évi január hó 1-én.

Ferenc József, s. k.

Gróf Széchényi Gyula, s. k.

Névmagyarosítás. A hivatalos lap mai számának közlése szerint a király megengedte, hogy belatini Braun Artur budapesti lakos, pezsgőgyár-tulajdonos és törvényes utódai családi nevüket, magyar nemességük és belatini előnevének épségben tartása mellett, Belatiny-re átváltoztathassák.

KÖZIGAZGATÁS.

A közigazgatás előkészítése

A jog és pénzügyi bizottság ülése.

— jan. 16.

Vecsey Imre főjegyző elnöklése mellett a városi jog- és pénzügyi bizottság tegnap délután ülést tartott és tizenhárom ügyet intézett el, melyek közül egyet a tanács hatáskörébe utasított, tizenkettőt pedig a január 29-ikén tartandó városi közgyűlés tárgysorozatába való felvételeire jelölt ki.

A bizottság a következő ügyeket intézte el.

Építés egy leányiskolánál.

A debreceni ev. ref. egyház megkeresése alapján javasolja a bizottság, hogy a mester-utcai leányiskolánál tanszer és eszközök tartására alkalmas helyiséget építsen a város, de csak abban az esetben, ha erre a célra a főszámvevő kellő fedezetet kimutatni képes.

Vasuti célra szükséges földterület.

A balmazújvárosi vasut mentén épült egy őrházat és sorompót áthelyeznek. Ehhez a vasutnak bizonyos földterület kell. A bizottság azt javasolja, hogy a kért területet négyszögméterenkint két koronával adja oda a város.

Pancsova önálló választó kerület.

Pancsova város önálló választó kerületté akar átalakulni. Ezt a képviselő háztól kéri. A bizottság Pancsova átiratának egyszerű tudomásul vételét javasolja.

A szegényház ev. ref. lelkésze.

A debreceni ev. ref. egyház évi 400 koronát kér Hajdu Zsigmond püspöki titkárság részére, aki a városi szegényház lakóit lelki gondozásban részesíti. A bizottság azt ajánlja, hogy a város fizessen minden istentiszteletért 10 koronát, de a segítő összeg 300 koronánál több ne lehessen és a lelkész köteles legyen minden második vasárnap, továbbá sátoros ünnepeken istentiszteletet tartani.

Földterület a vasuti állomás bővítésére.

A debreceni máv. állomás területén létesült utburkulat és átjárók fentartásával kapcsolatban az állomás bővítésének céljára szükséges földterület díjtalan átengedését kéri. Mivel itt csak valamely jelentéktelen kiigazításról van szó, a bi-

zottság az ügyet a tanács hatáskörébe tette át.

A hüvelyes utca csatornázása.

A hüvelyes utca csatornázását, jobb világítását és kövezését kéri. A bizottság ezt nem ajánlja, mert nincs rá fedezet, meg aztán kisebb mellékutca-ról van szó, holott a város a jelentékeny nagyobb utcák kellő felszerelését se bírja ellátni.

A rabsegítő egyesület földet kér.

A rabsegítő egyesület négy holdnyi földterület díjtalan átengedését kéri. Mivel nem jelöli meg határozottan, hol akarná azt a földet? a bizottság javasolja, hogy a kérelmező előbb ily irányban nyilatkozzék, csak azután határozhat a város.

Azerdélyi kárpát-egyesület kérése

Az azerdélyi kárpát-egyesület azt kéri, hogy a város lépjen be 200 koronás alapítónak. A bizottság a kérés teljesítését ajánlja az 1904. évi rendkívüli költségvetés terhére.

Az állami tanítók fizetése.

Az állami tanítók egyetemes nagygyűlése fizetésük rendezése tárgyában felirt a képviselőházhoz. Kéri, hogy ebben támogassa őket a város. Egyszerűen tudomásul vették, mert a dolog már elintéződött.

Kegydíj egy végrehajtónak.

Beadott kérelem alapján a bizottság javasolta, hogy Kerek Gábor illetéki végrehajtónak adjon a város 1904. évi január 1-től kezdve évi 500 korona kegydíjat.

A zenede fát kér.

A debreceni zenedének az idén is 5-öl tűzifa adását javasolja a bizottság. A zenede a helyszínén tartozik a fát átvenni.

Kaszálási és legeltetési tilalom.

Az erdőmester hivatalos jelentést tett a vágási területeken a szénakaszálás és legeltetés tárgyában. Az erdőtörvény előírja, hogy ily területeken 15 évig fenn áll a tilalom. Ily értelemben határoz a bizottság.

A városi felügyelő bizottság.

Az utolsó tárgy volt a legérdekesebb. A számvevőség és házipénztár működésére felügyelő bizottság megszüntetését javasolták a bizottságban. Ezt a javaslatot egy szótöbbséggel elvetették.

Ekkor azt ajánlották, hogy a felügyelő bizottságba olyanok is beválaszthatók legyenek, akik a törvényhatósági bizottságnak nem tagjai.

A jog- és pénzügyi bizottság ezt is elvetette.

Végül titkos szavazással kijelölte a felügyelő bizottság tagjait. Ezek a következők:

Lengyel Imre

Dr. Kenézy Gyula

Márton Imre

Ij. Schwarc Vilmos.

Tehát a jog- és pénzügyi bizottság javaslata a régi tagok sorából csupán az ellenzéki Márton Imrét tartotta meg, a többiek helyett újakat ajánlj.

Ezzel a bizottság ülése véget ért.

A házbéradó kérdése. Tegnap délután 5 órakor befejezte a bejelentések felvételét a házbéradó kérdésekben a he-

lyesbitésekre kiküldött bizottság. E bizottság a pénzügyminisztérium részéről Hank Gyula pénzügyi tanácsos, a város részéről Juhász Ignác és Hajdu Gyula, a pénzügyigazgatóság részéről pedig Horváth József p. ü. fogalmazó és Gáll József számellenőr urakból áll és a valóban megfeszített, napról napra a késő esti órákig tartó munkát végzett, hogy január 15-ig, a minisztertől engedett végső határnapig az összes helyesbitéseket fölvegye s alaposan letárgyalja. — Most már együtt van az egész anyag és a bizottságnak még mintegy két hónapig tartó szorgalmas munkálkodása kell, hozzá, hogy a felvételek tételenként letárgyalhatók legyenek.

Mihelyt a munkát teljesen befejezik, tehát körülbelül március közepe táján, az ügy felkerül a pénzügyminisztériumhoz és akkor ő fogja eldönteni, lesz-e Debrecenben általános házbéradó vagy nem?

A bizottságnál tegnap d. u. 5 óráig összesen 933 új lakrészt jelentettek be és a helyzet ebben a pillanatban az, hogy a város javára mintegy kétszáz lakrész a többség. Midőn ugyanis 1901. július 10-én a bizottság működését megkezdte, két napig egyebet sem tettek, mint a törvényeket magyarázták egymásnak és akkor alapos törvénykutatók után a bizottság a pénzügyigazgató hozzájárulásával egyhangulag kimondta, hogy a bérbe adott tanyákon találandó mezőgazdasági eselédlakások bérbe nem adottaknak tekintendők. Ezen az alapon van most kétszázal több bérbe nem adott, mint bérbe adott lakrész Debrecenben. A pénzügyigazgatóság két képviselője azonban újabban az első egyhangulag hozott elvi határozat figyelembe nem vételével arra a merev álláspontra helyezkedett, hogy a fent említett eselédlakásokat bérbeadottaknak kell venni. Ebben az esetben a város terhére úgy fordulna a mérleg, hogy körülbelül nyolcszázal több lenne a bérbe adott, mint a bérbe nem adott lakrész. A pénzügyminisztérium képviselője Hank Gyula pénzügyi tanácsos a Faust Elek pénzügyigazgató hozzájárulásával hozott határozathoz híven mint döntő fél következetesen a város képviselőinek álláspontját támogatta. Így történt, hogy a város javára kétszázal több a bérbe nem adott lakrész. Már most azonban világos ezekből, hogy a végső határozat teljesen a pénzügyminiszter kezében lesz, tehát a pénzügyminiszter fogja eldönteni, hogy fizet-e általános házbéradót Debrecen lakossága?

× **A vármegyei pénztárak átadásának befejezése.** Tegnap délután fejezték be a vármegyei pénztárak átadását, befejezték pedig az átadásról és átvételről szerkesztett jegyzőkönyvek aláírásával. A jegyzőkönyvnek aláírásában résztvettek a vármegye részéről Rásó Gyula kir. tanácsos alispán, Budaházy Odön főszámvevő, Vásárhelyi István pénztárnok és Acs Nagy Károly

ellenőr, — a pénzügyi hatóság részéről Faust Elek pü. tanácsos kir. pénzügyigazgató, Bartha Ferenc kir. adótárnok Dekkert József ellenőr.

H I R E K.

N a p l ó.

Iparmuseum, nyitva minden vasárnap és ünnep napon d. e 9—12-ig.

Jan. 17. R. Réthy Laura első vendégjátéka a színházban.

Jan. 17. A zenede hangversenye.

Jan. 17. Honvéd tiszti táncmulatság.

Jan. 17. A Függetlenségi-Kör táncvigalma. Arany Bika.

Jan. 17. Önálló munkás b. s. pénztár mulatsága Korona.

Jan. 17. Állami mének szétosztása.

Jan. 18. Iparos ifjuság Mátyás ünnepe. Ipatos Otthon.

Jan. 18. Egyházi ügyvéd választása az ev. ref. egyháznál.

Jan. 24. Timár ifjuság táncmulatsága. Arany Bika.

Jan. 25. Polgári kör bálja. Arany Bika.

Jan. 25. Urkocsisok egyletének közgyűlése.

Jan. 29. Városi rendes közgyűlés.

Jan. 31. A jótékony nőegylet tombolaestje. Arany Bika.

Febr. 1. Az iparos kör bálja. Arany Bika.

Febr. 1. Az Iparos kör táncmulatsága. (Bika szálloda.)

Febr. 5. A keresk, és iparkamara közgyűlése.

Febr. 7. A vörös kereszt egylet bálja. Arany Bika.

Febr. 14. A műpártoló egyesület művészestje, Arany Bika.

Febr. 15. Az iparos ifjuság táncmulatsága. Arany Bika.

Febr. 21. A függetlenségi párt estéje. Arany Bika.

Febr. 22. Evang. filléregylet tea-estje.

J e g y z e t e k.

— *Petőfi a külföld előtt.* —

Szörnyen nagy az öröm a magyar tollforgató világban. Ime egy félszázad után Petőfi Sándorról tárcát ír a párizsi *Figaro* és nem kisebb ember ösmeri el róla, mint *Catulle Mendés*, hogy Magyarország „*legnagyobb költője*” volt. Egyik fővárosi lap még meg is jegyzi a nagy örömmámor közepett, hogy szemben a külföldnek Magyarországra vonatkozó ismert tájékoztatásával, *Catulle Mendés* „csodálatos ismeretet” árul el, ami Petőfi jellemének és korának festését illeti.

Nines magyar író és költő, a kinek munkáit, pályafutását a legapróbb és legbizalmasabb részletekig úgy ismerném, mint a Petőfiét. Jó *Hegyesi Marci* bátyám, a kit én a magyar szabadság harc története leghivatottabb megírójának tartok s aki bizonyára megtudná mondani, hogy hol csináltatta és mikor Petőfi, azt a csizmát, a melyet utoljára viselt, egy két rövid óra alatt hübb képet rajzolt nekem Petőfi emberi mívoltjáról, írói egyéniségéről, egész pályafutásáról, mint azok

az írások, a miket életemben valaha Petőfiről olvastam. (*Hegyesi Márton* híres bihari ügyvéd egyebekben nem fedezetlen nagyság, a magyar történetírásban, a szakirodalom terén jól ismert s tudva vagyok róla az is, hogy neki van a magyar szabadságharcra vonatkozólag a legtökéletesebb könyvtára. Minden a magyar szabadságharcra s e korban élt híres nagyságokra vonatkozó könyvet, röpiwet, sőt újságcikket meg lehet találni *Hegyesi Márton* könyvtár szobájában, telis-tele róva széljegyzetekkel, a hol valami lenyomatott téves adat rögtön meg is van cáfolva, egy másik lecáfolatlan tényeket tartalmazó könyve s egyéb más forrásra hivatkozással.)

Azt az imádatot, a melylyel én mint gyermek Petőfi egész valója iránt viseltetem, épen *Hegyesi Márton* nagy ismeretei, pszichológiai tudása fokozták rajongássá. Petőfit, mint nemzeti költő valami megközelíthetetlenül magasságban áll e mellett mint ember valami bűbájosan csodás, egész a gyermekességig nemes álomvilágba tartozó én előttem.

És épen ezért azt hiszem egyáltalán nincs okunk dobzódni az öröm-mámortól azért, hogy a párizsi *Figaro* tárcát ír róla.

Akkor se lenne, ha igazat írna Petőfiről s úgy tüntetné fel, — teljesen megértve Petőfi költői s emberei egyéniségét, mint a hogy a mi legmagyarabb nemzeti költőnk a magyar szabadság hajnalhasadásának bűvös szavu esalogánya, a hazaszeretet *Jézusa*, — nem megérdemli, de mint ahogy az ő emléke megkövetelheti.

De hát hol áll *Catulle Mendés* cikelye chez? Ime:

Egyideig a százados tölgyekkel borított *Bakony hegységben tartózkodott* . . . ott figyelte meg a kanászokat . . . de nem maradhatott sokáig a társaságukban, mert némirokonszenv vonzotta a szegény *legényekhez* (betyárok) Petőfi tökéletes becsületessége veleszületett gyöngesége az ezen emberekkel való együttélésben mit sem vesztett, sőt az fejtette ki és tette egyénivé tehetségét, így lett igazi nemzeti költővé.

A továbbiakban a többek közt azután *Catulle Mendés* azt írja, hogy Petőfi eszima nélkül, meztláb barangolta be az országot, itta a bort mértéktelenül stb. De arról, hogy a művelt nemzetek nagy íróit eredetiben olvasta, hogy nyelveket beszélt, fordított stb. egy szóval sem emlékezik meg a külföldi tárcairó

Hát én nagyon megköszönöm a külföld irántunk való jóindulatát, de ha az olyan módon és formán nyilatkozik meg mint a *Figaro* tárcája, nem kérek belőle.

Petőfi azok közé az emberek közé tartozik, a kikkel az egész művelt világ vagy érdemlegesen kell foglalkoznia vagy sehogy. De foglalkoznia kell.

Szatyí.

* **Fényes Gyula emlékünnep.** Hajdúvármegyének egyik legrokonszenvesebb tisztviselője csokolyi, *Fényes Gyula* most töltötte be 25-ik esztendejét annak, hogy *Weszprémy Gáspár* Hajdúvármegye akkori alispánja előtt letette a hivatalos esküt, melyhez 25 hosszú éven át becsülettel hű maradt. — *Fényes Gyula* hivatalba lépése óta három főispánt, két alispánt és négy árvaszéki elnököt látott hivatali fellebbvalójának, sok minden változott a 25 év alatt, csak ő maradt a régi, kötelességtudó, jókedvű, becsületes derék magyareMBER. Mint árvaszéki iktató kiadó hűséges tisztviselője volt megyéjének, s hisszük: lesz még sokáig. A huszonöt éves emlékünnep alkalmából mi is szívből kívánjuk, hogy a mai napou kezdődő második huszonöt évet jelenlegi jókedvével, munkabírásával és egészségével élje át és a mily mértékben növekednek az évszámai, oly arányban nőjjenek tisztelői, barátai.

* **A színészek álarcos bálja.** A farsangi mulatságok sorában páratlanul fog állani az az álarcos est, melyet *Makó Lajos* színtársulatának összes tagjai fognak rendezni az Angol királynő helyiségében. A kedves, vidoru mulatságon álló helyzetben és álarcos fognak megjelenni egy a színtársulat női, mint férfi tagjai, hogy zártkörben kivégek részüket a farsang örömeiből. A mulatságra meghívó előmutatása mellett lehet belépni. Ideje még pontosan nines megállapítva, valószínűleg február első szombatján tartják meg.

* **Bródi Henrik ügye.** Közöltük lapunkban, hogy *Bródi Henrik*, a sikkasztás miatt vizsgálati fogságban levő törvsz. irodaigazgató más törvényszék kirendelését kérte bűnügye befejezésére a kir. kuriától. A kuria eleget tett *Bródi* kérelmének, s a nagyváradi kir. törvényszéket bizta meg a főtárgyalás előkészítésével és megtartásával. Tegnap este utazott el *Bródi Henrik* Nagyváradra, biztos fedezet mellett.

* **A békák nyelve.** *Makó* városában egy tanár, *Halász Gábor* azokról az állatokról olvasott fel, amelyek a gazdaságokban hasznot vagy kárt tesznek.

A fiatal tanár azt a meglepő leleplezést tette a békákról, hogy ezek közt az ártatlannak látszó állatok közt nyomorult nemzetiségek vannak és a magyar béka közöttük örökké csak káromkodik.

A nemzetiségi békák életét így ismerteti a jeles előadó:

Tudni kell, hogy a békák közt vannak nemzetiségek.

Az esteli koncert megkezdője rendszeren a vállalkozó szellemű *német béka*, az a nagyotkájú, *vörös hasu állat*. Ő hívja össze műkedvelőket. Ezzel kezdi:

— *Kumm! kumm!*

Néhány társa nines még rendben a toalettjével, visszafeleli:

— *Vart'n! vart'n!*

A levelibéka, az a *söld tótoeska*, érdeklődik. Meg is kérdi:

— *Cso-cso-je to-tó? Cso-cso-je to-tó?*

A magyar *kecskebékák* kihozza ez a türelemből, elkáromkodja magát:

— *Adta teremtetted! adta teremtetted!*

Csönd lesz. Elhallgatnak a nemzetiségek, csak a magyar békák káromkodnak kedvükre.

* **Golya a rendőrségen.** Rostás Lina és Rostás Fanni cigányvasszonyokat koldulásán csípte egy rendőr, s bekísérte őket a bűnügyi osztályhoz. Amint az épület udvarára értek Rostás Lina összerogyott. A rendőr azt hitte hogy alakoskodik, de pár másodperc múlva meglepetten tapasztalta, hogy hárman vannak már a cigányok. — Hordozható ügyért üzentek, s Rostás Linát újszülött gyermekével együtt bezállították a bábaképző intézetbe.

* **Halálozások.** A tegnapi nap folyamán elhaltak: Hajzer József róm. kath. 21 éves, Erdős Eszter ev. ref. 11 hónapos.

* **Rövid, de velős felfolyamodás.** Egy örökké jókedélyű s kiapadhatatlan humoru ügyvéd a napokban főlebbezést nyújtott be a kir. törvényszékhez, mely a maga eredetiségével ugyancsak kiválik a formászerű jogi iratok közül. A kérdéses ügyvéd valami Bobula Tamás nevű parasztot képviselt a járásbíró előtt s véletlenül az atyafit szépen elmarasztalták. Erre szépen megszerkesztődött a főlebbezés, még pedig szószerint ilyenénképpen:

Tekintetes kir. Törvényszék!

Meghalt Mátyás király, oda az igazság!

A bíróság mindenestre méltányolni fogja ezt a melankólikus rövid történelmi reminisztenciát és — helybenhagyja az elsőfoku ítéletet.

* **Iskolamulasztásért megbüntetett tanoncok.** Tóth Kálmán ipartestületi jegyző most készítette el az iskolátmulasztó iparos tanoncok büntetéseiről szóló kimutatást. A múlt évben feltűnő sok volt az iskolamulasztók száma, de erélyes és szigorú intézkedéssel gyorsan elejét vették a bajnak elannyira, hogy az idén már aránylag csak harmadrész annyit mulasztás volt, mint tavaly. Az 1902. évben igen sok tanulót sújtott az ipartestület 2 koronától 22 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, azonkívül 1 heti tanoncú meg-hosszabításra ítelt 2 tanoncot, 2 hetire 6 tanoncot 3 hetire 1 tanoncot, egy havira 27 tanoncot, másfél havira 1 tanoncot, 2 havira, 11 tanoncot, 2 és fél havira 1 tanoncot 3 havira, 12 tanoncot, 4 havira, 4 tanoncot, 5 havira 1 tanoncot 6 havira 1 tanoncot. — Ot iskolamulasztó iparos tanoncot, kiknél semmiféle intés és büntetés nem használt, törölt a tanoncok jegyzékéből, ezek Debrecen városában nem tanulhatnak ki. — Megemlítésre méltó, hogy az ipartestület egy mestert eltöltött a tanonc tartástól, — mert nem ügyelt arra, hogy tanulói látogassák az iskolát.

* **Szép história.** A tanító mesét mondott a kicsikéknek. Amikor pedig befejezte volt, így szólt:

— No, ki tud közületek is egy szép históriát elmondani?

Mély esőnd. Majd bátoritanul jelezte az egyik fiúcska.

— Lásd, Károlyka, — biztatja a kis fiút a tanító, — mindjárt gondoltam, hogy te tudsz valamelyes szép históriát. Mondd el hát nekünk ízibe!

Károlyka nyomban belefog s eleintén akadózva majd belemelegedve beszéli:

— Egyszer vendégségben voltunk a néni-nél, akinek az a nagy kertje van. Az ebédnél kaptam egy pohár bort és utána sok-sok epert habbal. Aztán azt mondta a néni, hogy lemebetek a kertbe és annyi gyümölcsöt ehetek. — Ziemnyit csak akarok. Aztán mindjárt lemen-

tem és sok-sok szamócát ettem. A néninek körte is vannak, de azok éretlenek voltak, ám én mégis megettem néhányat. A cseresznye nem volt jó, még savanyu volt nagyon. Aztán egész délután a kertben játszottam, amíg melegen lett. Azután egy nagy pohár tejet kaptam a nénitől, a ki a pohárba fejtette a tejet. Azután este a vacsoránál szabad volt sört innom. Máskor sohse kapok sört. Azután haza kocsiztunk. Én a kocsis mellett ültem a bakon és nagyon fáradt voltam. Aztán a mamám lefektetett és amikor lehuza a nadrágomat, így szólt: „No ez szép história.”

* **Az iparostanoc felvételek szabályozása.** Eziideig az iparos tanoncok felvétele csak egyes iparágaknál volt szabályozva, vagyis korhoz és iskolázottsághoz kötve. Az ipartestület előjárósága most végét szakítandó az iparos tanoncok felvételénél tapasztalt káros szabadságnak minden iparágra kötelezően rendezte a tanoncfelvételt olyképen, hogy Debrecen területén bármely iparágban dolgozó mester csak olyan tanoncot fogadhat fel, ki 12 évet betöltötte, s négy elemi iskoláról bizonyítványt mutat fel.

* **Drága muzsikaszó.** Azt tartja egy közmondás: „Drága csak a muzsikaszó”. Mivelhogy erre nincs feltétlenül szüksége az embernek, de kevesen fizették meg oly drágán a muzsikaszót, mint Ketőc László tegnap este egyik kis vendéglőben. Ketőc egymagában idogált, a mikor betévedt a koresmába két vidéki muzsikus. Nagy gavallérosággal nótát parancsolt. A cigányok két órán át húzták az egyre jobban kurjongató embernek, de mikor fizetésre került a sor. — Ketőc ezzel fizetett:

— Coki cigány! Pénz az nincs!

És nem is adott. Ebből a ritka gavallérokodásból botrány lett, mert a két cigány közül az egyik egy literes üveget úgy vágott Ketőc fejéhez, hogy az véresen esett össze a korema közepén. Ketőc súlyosan megsérült. A cigányok ellillantak. Nevüket és hogy hol laknak, senki sem tudja. — Nyomozásukat elrendelték.

* **Az elkezelt zsákok.** Szatmári István közhuszár szabadságát arra használta hogy Kecskés István néven Weisenberger Jakabné és fia cégtől kiesalt 150 zsákot és 150 k. buzaelőleget, — a zsákokat azután eladta a pénzzel pedig megszökött. Elfogták, s átadták a katonai hatóságnak. — Bardóc rendőrbiztos pedig most keresi össze a jogtalanul elcsajátított és eladott zsákokat, s már eddig 116 darabot sikerült megkeríteni.

* **Katonazene a Dréher vendéglőben.** Márkus Jenő Dréher vendéglőjének téli kertjében vasárnap este katonazene lesz. Belépő-díj nincs.

* **A rossz Murvai.** A bérkocsisok gyöngyét, a hatalmas természetű és viselt dolgairól híres Murvai Sándor urat csak rossz Murvai néven ismeri a nép — és a rendőrség. Tegnap ismét viharos jelenetnek volt előidézője, melyben ékes szavakkal rontott neki egy nyugalmazott rendőrnek. Szóval ő is mint Puzsér undorodik a rendőrtől, még ha nyugalmazott is. — Szilágyi Ferenc nyugalmazott rendőrt támadta meg, s harsány hangon hozta nem éppen megtisztelő vonatkozásba felmenő rokonaival s az összes apró és nagy szentekkel. A nagy handabandázs sok nézőt csalt egybe, kik előtt a derék Murvai tüzesen ragyogtatta ékes-szólási képességét. Szilágyi Ferenc elvont, igen okosan, s feljelentette a garázda bérkocsist.

* **Köszönet nyilvánítás.** Mindazon jó ismerősök, jóbarátok és rokonok akik fejlethetetlen jó fiunk, Albert temetésén megjelentek, s megjelenésükkel fájdalomkat enyhíteni szivesek voltak ez uton is fogadják érte hálás köszönetünket. — Szikszay Albert és neje.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor:

Jan. 16. pénteken: *A doktor ur*, bohózat. B.

Jan. 17. szombaton: *A tévedt nő* (La Traviata.) dalmü. R. Réthy Laura első vendégjátéka. C.

Jan. 18. vasárnap: délután *A föld*, színmű. este *Mária bátyja*, népszínmű. R. Réthy Laura második vendégjátéka.

Jan. 19. hétfőn: *Szép Heléna*, daljáték. R. Réthy Laura harmadik vendégjátéka. A.

— (R. Réthy Laura vendégjátékai.) A színházi iroda jelenti: Szombaton(holnap) kezdi meg R. Réthy Laura három estére terjedő vendégjátékait színpadunkon. — Első fellépte Verdi *Traviata* című dalművében lesz, melyben Violetta énekl; második fellépte vasárnap Bokor József *Mária bátyja* című népszínművében lesz. a harmadik hétfőn Offenbach *Szép Heléna* című daljátékában. Min a három estére jegyek egyszerre válthatók a pénztárnál.

— (Képzelt beteg.) Nincs párja a debreceni közönségnek, mely tisztult irodalmi és művészi ízlésével állandóan a becses alkotásokban, a legértékesebb művekben keresi gyönyörűségét. — Tegnap ismét zsufolásig megtelt a színház Molière *Képzelt beteg* című bohózos játékának előadására. A címszerepet *Sebestyén* Géza játszotta teljes buzgósággal és minden képességének lelkes felhasználásával. Arganja nem volt ugyan oly egyenletesen és oly tiszta moliéri szellemen kidolgozott alakítás, mint Hapagonja, de azért igaz örömet keltett finom jellemzésre törekvésével. Tökéletesen moliéri volt Hahnel Aranka Toinetteje: ez a művésznő minden szerepében emelkedik s valósággal meglep egyénisége sokszínű gazdagságával. Kitűnő volt ismét Krémer, aki szintén új meg új vonásokat talál egy-egy alakja jellemzésére. — Az előadás általában kielégítette az igényeket. Ebergényiné, Menszáros Margit, Nagy Dezső, Palágyi külön is méltók az elismerésre.

(Dalművek a debreceni színházban.)

A debreceni közönségnek az utóbbi évtizedekben ritkán volt része dalmű-előadásokban, holott ez előtt, különösen az intendantúra korszakban a debreceni színház országszerte nevezetes volt kitűnő dalmű-előadásairól. Leszkay, Tiszai és Komjáthy igazgatók csak nagyon ritkán hoztak színre nagyobb dalműveket és jellemző, hogy a színház tűz ellen biztosítását is úgy irták szerződésbe, hogy a biztosító társaságnak esetről esetre be kell jelenteni a dalmű-előadásokat. Makó Lajos, a művészi célokért lelkesedő mostani igazgató észrevette hogy a debreceni közönségben még ma is él az olt-

hatatlan vágyakozás a nemesebb zenei élvezetekre, melyekben egy-egy dalmű előadása részesítheti a tiszta, magasztos énekművészet kedvelőit. Elhatározta tehát, hogy míg egyrészt műsorát shakspearei és molière, s más eredeti és idegen remekművekkel gazdagítja, másrészt a dalművek gyakoribb bemutatását is felveszi művészi munkatervébe. Szép szándékát szombaton e hónap 17-én valósítja meg először, a midőn színre hozza R. Réthy Laura asszony vendég szereplése alkalmából Verdi halhatatlan szépségű *Traviata*-ját. Ugy értesülünk, hogy ezt a dalművet más nagy dalművek előadása fogja követni, a színházi közönségnek tehát módjában lesz a világirodalom legszebb dalműalkotásaiban gyönyörködni.

— (Mária bátyja.) Bokor József az ismert író legjobb népsziműve, a rendkívül érdekes és mulatságos meséjű *Mária bátyja* kerül színre vasárnap este *bérletszünetben* R. Réthy Laura asszony második vendégfelléptével.

— (Monna Vanna.) A jelképes költészet őrfjőngő eredetiségű francia képviselőjének, Malterlincknek *Monna Vanna* című sziművét megvette az igazgató. A darab szerepeit már ki is osztották. A négy főszerepet Jeszenszky, Klenovits, Sebestyén és Palágyi játsszák.

— (Lizelot.) Több ízben említettük már ezen a helyen, hogy a színház legközelebbi ujsága *Lizelot* lesz. A közönség nem ismeri ezt az elmés, hatásos vígjátékot, mely XIV. Lajos francia király versaillesi udvarában játszik; de hisszük, hogy rövid idő múlva egész Debrecen a *Lizelott* nevetől fog visszhangzani. Még pedig a címszereprévén, mely magában is tele van bájjal, ötletességgel és remek helyzetekkel, de nálunk annál inkább gyújtani és hatni fog, mert a társulat egyik legtekélyesebb színésztehetségének Hahnel Arankának ad fényes alkalmat egyénisége, művészi ereje teljes érvényesítésére. *Lizelot* a jövő héten kerül bemutatásra; Hahnel Aranka s az egész vígjátéki személyzet nagy kedvvel készül rá.

— (A színigazgató figyelmebe.) Egy köztisztelőben álló úri ember a következő sorok közlésére kért fel: A R. Réthy Laura asszony művészi élvezetet nyújtó vendégfelléptei a mily örömet okoztak a bérlő közönség A. és C. napokon járó részénél, épen oly lehangoltságot keltett a B. napi bérlők körében az ő mellőztetésük. A B. naposok t. i. nem kapnak egy estét sem a művésznő vendégfelléptéseiből. Kérdik szeretettel a t. igazgató urat, mivel érdemelték ki e mellőztést.

Egy B. bérlő.

EGYLET.

A debreceni urikocsisok egylete január hó 25-ikén d. u. 3 órakor a városháza kistanácstermében rendkívüli közgyűlést tart melynek tárgysorozata következő: 1. Igazgatóság jelentése. 2. Költségvetés megállapítása. 3. Versenypálya készítése. 4. Verseny kiírás. 5. Indítványok.

EGYHÁZ és ISKOLA.

Egyházi-ügyvédjelöltek. A debreceni ev. ref. egyháznál a Kovács József polgármesterré választatása folytán megüresedett az ügyvédi állás, melyet a presbyterium már holnapután azaz vasárnap fog választás útján betölteni. Pályázhat a presbyteriumnak minden gyakorló ügyvédtagja, ki ezen állás elfogadása iránt jelentkezik. Hogy azonban ezen kijelentés mi módon történik, arra nézve nincs szabály. — Eddigélé több aspiráns nevéét hallottuk említeni. Legtöbb kilátása van úgy mondják Szinay Gyulának, a gazdasági bizottság elnökének, rajta kívül pályáznak még Dr. Kocsár Gábor, Márton Imre, Szilágyi Bálint és Juhász Ignác. A választás közfelkiáltás vagy szavazólapok útján történik.

Egyházi gazdasági bizottsági ülés. Az ev. ref. egyház gazdasági bizottsága ma délután 3 órakor gyűlést tart a ref. egyházépület tanácstermében Szinay Gyula gazdasági bizottsági elnök vezetése alatt. Tárny: folyó ügyek.

Jogászok és hittanhallgatók száma. A debreceni jogakadémia és theologia akadémia dékánjai betekesztették Kiss Aron ev. ref. püspökhöz a két akadémia hallgatóiról szóló kimutatásokat. Ezek szerint a jogkari előadásokat 249, a theologiai előadásokat pedig 103 hallgató látogatta. — Orvendetesen állapítottuk meg hogy főiskolánk népességre nézve nagy fölénnyel vezet a többi vidéki akadémiák előtt.

TAVIRATOK.

Lónyayék rágalmazója.

Budapest, jan. 15. (Saját tudósítónk távirata.) A Oesterreichische Volkszeitung szerkesztősége legújabb lapjában kijelentette, hogy a gróf Lónyay Elemérről és tetséges nejről szóló válsai hírek terjesztését nagyon sajnálja, s kéri gróf Lónyait, hogy a hír beküldője ellen, ki egészen jelentéktelen ember, ne tegyen megtorló lépéseket.

Biharvármegye alispánja meghalt.

Nagyvárad, jan. 15. (Saját tudósítónk távirata.) Szunyogh Péter Biharvármegyének közszeretében álló alispánja meghalt. Meghült, tüdőlobot kapott, s a betegágyhoz hívott leghiresebb orvosok sem tudták már megmenteni az életnek. — Halála híre óriási részvétet keltett.

Bolyai János emlékezete.

Kolozsvár, jan. 15. (Saját tudósítónk távirata.) A kolozsvári egyetem ma ünnepelte Bolyai János híres magyar matematikus születésének századik évfordulóját. (Született 1802. dec. 15.) A nagy tudós szülőháza emléktáblát helyeztek. Az ünnepségen részt vett az egész tudományos világ. Az akadémiát Eötvös Loránd báró elnök vezetése mellett küldöttség képviselte.

A szász trónörökösne.

Salszburg, jan. 15. (Saját tudósítónk távirata.) A toszkanai és szász udvarok elhatározták, hogy erélyesen eljárnak Gi-

ron ellen, Legvégső esetben közöteszik a trónörökösnehez intézett elfogott leveleket, melyekben esaládja elhagyására szótökéli a trónörökösne. Eddig azért nem tették ezeket közzé, mert mindent elkövettek, hogy a trónörökösne hazatérését lehetővé tegyék.

Genf, jan. 15. (Saját tudósítónk távirata.) Az ügyvédeknek sikerült teljes megegyezést létrehozni a trónörökös pár ügyében, de a trónörökösne visszatéréséről szó sem lehet.

Letartóztatott kiadóhivatali igazgató.

Budapest, jan. 15. (Saját tudósítónk távirata.) A rendőrség több feljelentésre letartóztatta Erdős Armondot, a Független Magyarország kiadóhivatali igazgatóját, aki egy kereskedőtől négyezer korona ára hangszereket vett bérbe havi husz korona bérért és azokat rögtön eladta, továbbá kiadóhivatali alkalmazottak biztositékát elsikasztotta.

Osztálysorsjáték.

Budapest, jan. 15. (Saját tudósítónk távirata.) Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számok soroltattak ki:

15.000 koronát nyert	104131.
10.000 koronát nyert	95138.
5000 koronát nyertek:	71919 29787
106348,	
1000 koronát nyert	104355.
500 koronát nyertek:	2642 13285
17232 24139 27182 35023	50668 55787
58034 58701 85398 87338	89495 94975
99946 106752.	

Gabonatözsde.

Budapest, január 15. (Saját tudósítónk távirata.) Buzakinálát mérsékelt, vötelkedv gyöngö. Bányadt irányzat mellett 9000 métermázsa került forgalomba változatlan, közten néhány fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabonafélek bányadtak. Idő: szép.

Buza áprilisra	7.74—76.
Rozs áprilisra	6.70—71.
Zab áprilisra	6.18—19.
Tengeri májusra	5.85—86.
Repce augusztusra	11.70—80.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A törvényszéki fogház lakói. Új lakókat kapott a törvényszéki fogház. Lóth Imre, a Debrecenben kinlódó egypár szociálistának ez a szerencsétlen szalmabájja tegnap kezdte még öt havi börtönbüntetését. Másnak az ostobaságáért öt hónapot esüesülni nem tarthatatik a legkellemebb dolgok közé. — Bevonult azonkívül egy csomó cigány. Egyszerre nyolcan. Mostanában nagyon rájár fárad ivadéka a rud. A rendőrségi és törvényszéki fogházak lakóinak tetemes százaléka cigány, — a téglavető mellett sátorokban pedig busan tűnődnek a tekintetes törvény szigorán a szalmaözvegy cigányasszonyok.

Csöd. Kohn Dezső derecskei kereskedő csödtöt mondott. A esődbiztos Szoboszlay Sándor kir. törvényszéki bírótömegegondnok Szép Sámuel ügyvéd helyettese dr. Lehócky István ügyvéd. A hitelezők követelés bejelentésének határideje március hó 12-ik napja. A fészámolási tárgyalás április hó 3-án, — a esődválasztmány megalakítása pedig április 6-án lesz.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

* **Magyar utazók Ausztriában.** A kereskedelmi miniszter a következő leiratot intézte a debreceni kereskedelmi kamarához:

Bizonyára ismeretes a t. kamara előtt, hogy Ausztriában az 1902 évi február 25-iki törvénnyel (R. G. Bl. Nr. 49) módosították az ottan ipartörvénynek a megrendelésgyűjtésre vonatkozó határozmányait. Ismeretes lesz a t. kamara előtt az osztrák kereskedelemügyi miniszter urnak az említett törvény végrehajtására folyó évi szeptember hó 4-én kibocsátott rendelete is, mely megállapítja a törvényben kimondott megrendelésgyűjtési tilalom alól kivett árukat és intézkedik különösen a kereskedelmi utazók működéséhez a törvény értelmében szükséges igazolványok kiállítására.

Az idézett törvény és rendelet szerint, valamint a belső és minden más külföldi, úgy a magyarországi kereskedelmi utazó is csak hatósági igazolvány alapján folytathatja működését Ausztriában. Önálló iparüzőknek és kereskedelmi ügynököknek elég e célra iparigazolványuk, melyet tehát Ausztriában való üzleti működésük, illetőleg megrendelések gyűjtése közben mindig magukkal hordani és kívánatra felmutatni tartoznak.

A szolgálatban álló kereskedelmi utazóknak és meghatalmazottaknak azonban specialis igazolványra van szükségük, melynek esetenkénti kiállítását az Ausztriába készülő magyarországi kereskedelmi utazók számára ezennel azon kereskedelmi és iparkamara feladatává teszem, melynek területén a szolgálatot adó iparos telephelye van. Nehogy pedig a kamara által kiállított igazolvány szövegének elégtelensége, vagy helytelensége miatt kereskedelmi utazóink Ausztriában bárminő akadékoskodás — vagy zaklatásnak legyenek ki téve, szükségesnek tartottam az igazolvány szövegét saját hatáskörömben megállapítani és annak űrlapját kellő számú példányban azzal a felhívással bocsátom ezennel a t. kamara rendelkezésére, hogy Ausztriába készülő kereskedelmi utazóinknak kívánatra egy-egy ilyen kellően kitöltött igazolványt bocsásson rendelkezésére.

A szóban levő igazolvány tekintetében szükségesnek tartom a t. kamara figyelmét az érdekeltek felvilágosíthatása végett az iránt felhívni, hogy ez az igazolvány csupán a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok területén való utazásnál és az igazolványban megjelölt szolgálati viszony egész tartamára érvényes, míg a vámkülföldön való utazásnál tovább is a kereskedelmi szerződésben előírt és a belügyminiszterium által csupán az illető naptári évre terjedő hatályal kiállított szokott igazolvány szükséges továbbra is — megjegyezvén, hogy a vámkülföldre szóló igazolvány Ausztriában és az Ausztriára szóló igazolvány a vámkülföldön egyáltalán nem használhatók.

Az igazolvány kiállításáért a szolgálatadó iparos tartozik a kereskedelmi és iparkamarát megkeresni és az utazó személyleírására, valamint a szolgálati viszonyra vonatkozólag az igazolványba felveendő adatokat saját illetékes I. fokú iparhatóságának bizonyítványa alapján a kamara rendelkezésére bocsátani.

A szóban levő osztrák törvény 59.

§-a órák, arany és ezüst áruk előállítói-nak, ezen árukkal foglalkozó nagykereskedőknek, továbbá ékszer és drágakő-kereskedőknek, valamint közvetlen szolgálatukban álló meghatalmazottaknak megengedi azt, hogy üzleti utjaikon ne csak a mintákat, hanem a mennyiben az áru természete a minta szerinti eladást kizárja, az eladásra szánt árukat is magukkal vihessék, azzal a megszorítással azonban, hogy ezek az áruk csakis jogosult tovább elárúsítóknak adhatók így el. A már idézett végrehajtási rendelet 11. § a e jog gyakorlását az illetékes fémjelzési hivatal által kiállított igazolvány birtokától teszi függővé, mely azonban az iparosoknál és kereskedelmi utazóknál az iparigazolványt, illetőleg kereskedelmi utazói igazolványt nem pótolja és azzal együtt szükséges. A szóban levő igazolvány kiállítására iránt a fémjelzési hivatalokat a pénzügyminiszter ur látandja el utasítással, miről a szakkörök közelebbi tájékoztatása végett annak idején a t. kamarát is értesíteni fogom.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

Pipiske. Aranyos levele szerint bárátnői közül azok, kik a nevezett táncestélyen résztvettek, megbotránkozással látták másnap lapunkban, hogy „pipiske” gyűjtőnév alatt szerepelnek.

Látja kérem, ha irodalommal foglalkozó ahhoz értő emberhez fordultak volna felvilágosításért, megbotránkozásukat mihamar lecsilapíthatták volna.

„Pipiske” elfogadott, s nagynevű írók által gyakran használt magyarítása a német bakfis-nak. Sohsem hallottam, hogy a bakfis szóért szép kegyedék haragtól villámzó szemekkel rontottak volna jól fésült széptevőikre. Pedig bakfis magyarul: sült hal. Már ennél csak mégis szebb: pipiske! — akinek pedig rosszul esik ez édes, esicsergő kis madár szerény neve, hát az bakfis!

VÁROSI SZÍNHÁZ

Ma Pénteken január hó 16-án: Bérlet (B)

A doktor ur.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Molnár F.

SZEMÉLYEK.

Dr. Sárkány	— — —	Sebestyén Géza
Puzsér	— — —	Krémer Jenő
Sárkányne	— — —	Hahné Aranka
Lenke	— — —	Gsige Ilona
Csató	— — —	Pataky Béla
Cseresnyés	— — —	Nagy Dezső
Bertalan	— — —	Virágházy Lajos
Marosiné	— — —	Havasi Szidi
Az igazgató	— — —	Szalay Károly
A földrajztanár	— — —	Szilágy Aladár

Holnap, szombaton, január hó 17-én, bérlet (C)

R. Réthy Laura vendégtelléptével:

TRAVIATA.

Nagy dalmű, 4 felvonásban. Irta: Piavé Fordította: Nádaskai. Zenéjét szerző: Verdi.

Magy. kir. államvasutak 212.761/1903 sz.

Hirdetmény.

Gács-Magyar közös forgalom. A díjszabás I. részre való hivatkozások módosítása a köteleki díjszabásokban.

A díjszabás I. rész b.) szakaszához tartozó I. pótléknak 1903. évi január hó 1-től való hatályba lépésénél fogva, a Gács Magyar közös forgalomban érvényes és alább felsorolt díjszabási füzetekben, a díjszabás I. rész áru osztályozására vonatkozó hivatkozások a következőleg módosítandók és pedig.

1.) Az 1900 évi december hó 1-től érvényes II. rész I. díjszabásu füzetben

39. oldal. A recsepédiáló állomások stb. jegyzékében olajpogácsa és olajpogácsa lisztnél „0-5-ről” „0-5. b-re” nyers szesznél „S-35-ről” „S-35-a.”-ra.

251 oldal. Az „A” mellékletben, „Butoroknál” „B-20-ről” B-20 c-re, hulladékok ólomhulladékok stb.-nél „H-20-ről” „0-7-c-re” Komlónál a hivatkozás egészen törörendő, Mozgonyok stb.-nél M.-30 b.-ről v-6. d-re ólom-nál C-7 ről C 7-a és b-re, „Szivattyuk vasból” stb.-nél „S-48”-ról „V-6, d.”-re. Hulladékok, parafa hulladékok stb. tétel egészen törörendő. Vas és acél, vas és acél áruknál v-6-ről v-6-c. és d-re.

165 oldal. A „C.” melléklet I. kivételes díjszabásában „Gipsz”-nél G.—7 ről G—7-a-ra és a „Kéreg (fakéreg)” tétel egészen törörendő.

267 oldal. A II. kivételes díjszabásában „Föld”-nél F—33-ról F—33-ra „Maradékok” stb. néél „M—13-a”-ról M—13, b-re.

331 oldal. A VII. fejezet 12 tétel-száma alatt „nyár fatörzsek”-nél F—3 1-ről F—3-a-ra

Az I. pótlékban.

7 oldal. A recsepédiáló állomások stb. jegyzékében „nyers szesz”-nél S—35 ről S—35-a-ra.

A III. pótlékban.

6 oldal. A recsepédiáló állomások st. jegyzékében „olajpogácsa és olajpogácsaliszt”-nél O—5 ről O—5-b-re.

46 oldal. A VII. fejezet kiegészítésénél a 17 tétel számban vas és acél, vas és acéláruknál V—6-ről V—6-c. és d-re.

2. Az 1898 évi január 1-től érvényes II. rész 2. díjszabási füzet I. pótlékában.

22 oldal. A recsepédiáló állomások stb. jegyzékében „olajpogácsa és olajpogácsa liszt”-nél O—5-ről O—5-b-re.

3. Az 1897. évi január 1-től érvényes II. rész, 3. díjszabási füzetben.

11 oldal. A III. Az áruosztályozás stb. módosítása című fejezetnek a II. pótlék által kiigazított szövegében olajpogácsa és olajpogácsaliszt-nél O—5-ről O—5-b-re.

Amennyiben a tentebbi módosítások által díjmelések okoztatnak, ezek csak, 1903 évi február 1-től érvényesek.

Budapest 1903 január 10.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságaeggyuttal a részes vasutaknevében is.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Eladó,

18 Hekto törkö

jutányos áron.

Honok-kert 163 szám alatt

Két I-ső emeleti s udvari szoba garzon lakásnak és egy holthelyiség. azonnal kiadó.

Értekezhetni lapunk kiadóhivatalában.

Eladó

Rudolf trónörökös Osztrák-Magyar Monarchiája.

Füzetekben német nyelven.

Egy negyed árban.

Kifogástalan, tiszta állapotban.

Czim megtudható a : Kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

A Hunyady-utczában kiadó egy kényelmes uri lakás, áll : 2 utcai szoba, egy előszoba, 3 udvari szoba, egy kézi kamara, egy üveges folyosó, pincze konyha, kamara, pincze és mosó konyhából. **Kiadó 1903 évi május 1-től. Évi bér 1200 korona.**

Bővebb felvilágosítást ad a **Kiadóhivatal.**

1398
1902 v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreceni kir. jbiróságnak V. 3394/1902 számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Békés Lajos részére Jászay Miklós debreczeni lakostól 95 korona 10 fill. tőke ennek 1901. évi május hó 26 napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 76 korona, 80 fillér perköltség erejéig, 1902 évi. April hó 26-án bíróilag felülfoglalt és 955 koronára becsült, egyháti ló, butorok és egyéb ingóságok **1903 évi Január hó 17-én délután három órakor** kezdetét veendő és Debreczenben József kir. herceg utca 4. szám alatt, megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen 1902 évi december hó 24-én.

Bódogh Zs.
birói kiküldött.

Miért szenved? mikor önnek a biztos gyógygyógyulásra a legregibb sebeknél is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcset

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van a fájdalom enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használatát a gyermek ágyasok mellbajánál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon csontokon, sebeknél, sósos, dagadt lábaknál, sőt csontszunál is : ütött, szurt, lött, vágott és roncsolt sebeknél, az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg és faszilánk, homokdara, tovis stb ; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képzemények, valamint ráknál körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebbedő lábaknál légt sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb. stb. Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállító levéllel együtt 3 korona 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég „Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada, beégetve legyen.

THIERRI A. gyógyszerész

balzsama és centifolia-kenőcse.

E két gyógyerejében felülmulhatlan szer, sohasem romlik el ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk segítségnek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorosán ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénz dobjuk ki hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellyel teljesen ártalmatlan, világhírű szerrel, melyeknek minden családnál találhatónak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és ezímezni.

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett. Közp. raktár Budapesten, Torók J. gyógyszerész Zárkában; Mittebach S. gyógyszerész és Bécsben, Brady U. gyógyszerésznél.

ad 5518.
1902. k.

Pályázati hirdetmény.

A lemondás folytán megüresedett **mikepécsi felső- és alsó-józsai**

körorvosi állásra

pályázott hirdetek.

Evi fizetés Mikepéres község részéről 500 korona, Felsőjózsai és Alsójózsai községek részéről pedig 200—200 korona, mely a községek által havi előleges részletekben fizetendő.

A körorvos lakhelyül Debreczen város van a törvényhatóság által kijelölve. A körorvos tartozik minden héten egy előre meghatározott napon Felső és Aljózsai községekbe és egy más napon Mikepéres községbe saját költségén kiutazni s a napnak legalább délelőtti óráit ott tölteni, mely idő alatt az 1876. évi XIV. t-cz. 145. §-ában, valamint a kormány és hatósági rendeletekben meghatározott hivatalos teendőit pontosan teljesíteni, járvány fellépése esetén pedig a hivatalos hetenkénti látogatásait a szükségeshez képest ismételni is köteles.

A fizetőképes betegektől, illetve hozzátartozóiktól, a körorvos Debreczenben a saját lakásán, vagy az illető község házában teljesített egyszeri rendeletért 40 fillért, a beteg lakásán tett egyszeri látogatásért és rendelésért pedig 1 kor. díjat szedhet. Ha azonban a körorvos az előre megállapított hivatalos napon kívül hivatik beteghez, ily esetekben az utazási költségét is beleszámítva — nappal 10 korona díjat, éjjel pedig fuvar-díjat és 6 korona látogatási díjat számíthat fel. A körorvos köteles mikepéres község közti gyógytárát kezelni.

Felhivatnak mindazok, kik az állást elnyerni óhajtnak, miszerint az 1876 évi XV. t-cz. 143. §-a és az 1883. évi I. t-cz. 9. §-a értelmében felszerelt kérvényüket, folyó évi január hó 26-ig hozzám annál is inkább adják be, mert az elkészen érkezett kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A választást folyó hó 27-én d. e. 10 órakor Debreczenben, a vármegye székházának gyűléstermében fogom megtartani.

Debreczen, 1903. január 13-án.

Orosz Sándor,
főszolgabíró.

Debreczen, nyomtatott László József könyvnyomdájában.